

OPRACOWANIA

lektur uzupełniających

Lewis Carroll

ALICJA W KRAINIE CZARÓW

Streszczenia lektur uzupełniających

Charakterystyki i problematyka

Odpowiedzi na pytania z testów i sprawdzianów

Lewis Carroll

Biografia

Lewis Carroll urodził się w **1832 r.** w Daresbury w hrabstwie Cheshire. Naprawdę nazywał się Charles Lutwidge Dodgson. Z wykształcenia był matematykiem, wykładowcą w Church College w Oksfordzie, a z zamiłowania fotografem. Dodgson był między innymi autorem około 250 prac naukowych z zakresu matematyki, logiki i kryptografii, które wydawał pod prawdziwym nazwiskiem. Dzieła z zakresu literatury pięknej, a także poezja wydawane były zawsze pod pseudonimem. Największą popularność przyniosła mu powieść *Alicja w Krainie Czarów*. Była rozchwytywana i doceniana zarówno przez dzieci, jak i dorosłych. Do dziś książka została przetłumaczona na 125 języków. Na jej podstawie powstały niezliczone adaptacje teatralne i filmowe. W Polsce książka doczekała się wielu wydań, pierwsze miało miejsce w 1910 r. Dzięki wyrafinowanej zabawie słowem i fantazji *Alicja w Krainie Czarów* jest chętnie czytana zarówno przez dzieci, jak i dorosłych. Książka ta miała duży wpływ na kształt XX-wiecznej literatury. Kontynuacją utworu jest *Alicja po drugiej stronie lustra*.

Lewis Carroll zmarł w **1898 r.** w Guildford.

”ALICJA W KRAINIE CZARÓW

Czas i miejsce akcji

Miejsce i czas akcji w świecie rzeczywistym

Miejscem akcji jest **brzeg rzeki**, wydarzenia dzieją się w **upalny majowy dzień**, od rana do zachodu Słońca, który ogląda po przebudzeniu siostra Alicji. Nie można dokładnie określić czasu akcji, ale prawdopodobnie jest to **XIX wiek**, czyli czasy współczesne autorowi (wtedy żyła Alice Liddell, będąca pierwowzorem baśniowej Alicji).

Miejsce akcji w Krainie Czarów

Alicja podczas swojej wędrówki przenosi się z miejsca na miejsce, poznając przy tym niezwykle istoty. Miejsca, które spotyka na swej drodze, to m.in.:

- ◆ **królicza nora** – przejście do Krainy Czarów;
- ◆ rozświetlony **hol** o niskim suficie z wieloma zamkniętymi drzwiami;
- ◆ **kałuża** powstała z jej łez;
- ◆ **dom Białego Królika**;
- ◆ **las**, gdzie na grzybie spotyka Pana Gąsienicę;
- ◆ **dom Księżnej**;
- ◆ **dom Marcowego Zająca**;
- ◆ piękny **ogród**;
- ◆ **boisko do krokieta**;
- ◆ **nadmorski brzeg**, na którym mieszka Żółtwiciel;
- ◆ **sala sądowa**.

Czas akcji

Trudno jest określić, jak długo Alicja przebywa w Krainie Czarów, **brak jakichkolwiek informacji na temat upływającego czasu**, wiemy tylko ze słów starszej siostry, iż Alicja spała długo.

Bohaterowie utworu

Alicja – główna bohaterka utworu, przez króliczą norę przenosi się do Krainy Czarów, gdzie przeżywa dziwne, fantastyczne przygody. Alicja **ma około 10 lat**. Jest dobrze wychowana, prawdopodobnie dobrze się uczy. Cechuje ją **ciekawość świata, dociekliwość**. Traktuje innych z szacunkiem i grzecznością, wymaga też od nich tego samego, potrafi wyrazić sprzeciw wobec niewłaściwego postępowania. Jest **zaradna, otwarta, towarzyska, spontaniczna**. Logicznie myśli i wyciąga wnioski z sytuacji, które ją spotykają – gdy zaczyna rozumieć zasady działania magicznych napojów i pokarmów zmieniających wzrost, jest w stanie korzystać z nich zgodnie z własnymi potrzebami. Łatwo zaprzyjaźnia się ze spotkanymi w Krainie Czarów osobami, wykazuje wobec każdego życzliwość.

Biały Królik – służa Królowej; idąc jego tropem, Alicja przenosi się do Krainy Czarów.

Dodo – ptak, inicjator Wyścigu Komitetu, Alicja poznaje go na brzegu kałuży powstałej z jej łez.

Gryf – baśniowe stworzenie z ciałem lwa, głową i skrzydłami orła, wyśmiewa Królową, jest władczy, prowadzi Alicję do Żółwiciela.

Jaszczurka Bill – służa Białego Królika, wykonuje służalczo wszystkie rozkazy.

Kapelusznik – nieustannie popija herbatę w domu Marcowego Zająca, jest nieuprzejmy dla Alicji.

Kot z Cheshire – jest przyjazny, radzi Alicji, dokąd ma pójść, opowiada o mieszkańcach Krainy Czarów, nazywając ich szaleńcami, sam o sobie też tak mówi. W rozmowie jest tajemniczy, postępuje się zagadkami i filozoficznymi stwierdzeniami. Kot potrafi znikać i pojawiać się nieoczekiwanie, szczyrzy zęby w uśmiechu od ucha do ucha, ma długie pazury. Gdy znika, często jako ostatni znika jego uśmiech.

Król Kier – mąż Królowej.

Królowa Kier – jest uosobieniem tyranii, wszyscy jej się boją. Nie znosi krytyki i sprzeciwu.

Księżna – poddana Królowej.

Kucharka – służąca Księżnej, gotuje zupy, do których dodaje ogromne ilości pieprzu.

Marcowy Zając – towarzysz Kapelusznika, siedzi z nim przy stole i popija herbatę, uczestnicząc w dyskusjach i psotach.

Mysz – jedno ze zwierząt pływających w kałuży łez.

Pan Gąsienica – pali fajkę wodną na czarodziejskim grzybie, udziela rad dziewczynce.

Gołębica – chroni swoje dzieci przed węzami, bierze Alicję za węza.

Siostra Alicji – jest starsza od tytułowej bohaterki, przebywają razem nad rzeką.

Suseł – mały gryzoń, nieustannie zasypia, na polecenie Kapelusznika opowiada historię, służy jako poduszka Kapelusznikowi i Marcowemu Zającowi.

Żółwiciel – smutny i samotny, nieustannie wzdycha, ma oczy pełne łez, kiedyś był żółwiem.

Plan wydarzeń

1. Odpoczynek nad brzegiem rzeki w upalny dzień.
2. Niezwykły Królik.
3. W pogoni za Królikiem.
4. Podróż Alicji w głąb króliczej nory.
5. W rozświetlonym holu z wieloma drzwiami.
6. Zastanawianie się Alicji nad sposobem dostania się do cudownego ogrodu.

7. Niespodziewane zmiany wzrostu Alicji.
8. Chwilowy smutek i tży bohaterki.
9. Przymusowa kąpiel w kałuży też.
10. Rozmowa z Myszą i innymi zwierzętami.
11. Udział w Wyścigu Komitetu.
12. Wręczenie słodkich nagród.
13. Wspomnienie o ukochanej kotce Dinie.
14. Spotkanie z Królikiem, wzięcie Alicji za służącą Królika.
15. Przygoda w domu Królika.
16. Ucieczka Alicji i spacer po lesie.
17. Spotkanie i rozmowa z Panem Gąsienicą, jego rady dotyczące zachowania dziewczynki.
18. Spotkanie z Gotębicą.
19. W domu Księżnej.
20. Rozmowa z Kotem z Cheshire na temat mieszkańców Krainy Czarów.
21. Nieprzyjemna rozmowa w domu Marcowego Zająca, kłótnia z Kapelusznikiem.
22. Poznanie Króla i Królowej.
23. Udział Alicji w chaotycznej grze w krokieta.
24. Wizyta u Żółtociela, poznanie jego smutnej historii, zapoznanie z krokami kadryla.
25. Udział w procesie dotyczącym kradzieży ciastek.
26. Zeznania świadków.
27. Zeznania Alicji i kłótnia z Królową.
28. Przebudzenie ze snu.

Krótkie streszczenie

Mała Alicja, przebywając na brzegu rzeki ze starszą siostrą i nudząc się odrobinę, zauważa Białego Królika, który, biegnąc, mówi sam do siebie i patrzy na zegarek. Dziewczynka, zaciekawiona zwierzęciem, podąża za nim aż do króliczej nory. Na jej końcu znajduje się oświetlony hol z wieloma drzwiami i jednym złotym kluczykiem na stoliku. Kluczyk otwiera drzwi prowadzące do cudownego ogrodu, który od tej pory staje się celem wyprawy dziewczynki. Niestety przejście przez malutkie drzwi nie jest łatwe, bo Alicja – w zależności od tego, co wypije lub zje – jest albo za mała, aby dosięgnąć kluczyka leżącego na stole, albo za duża, by zmieścić się w drzwiach. Z też ogromnej Alicji powstaje jezioro, w którym pływają rozmaite zwierzęta. Aby się wysuszyć, organizują wyścig. Zwierzęta uciekają od dziewczynki, która opowiada im nieostrożnie o swojej kotce. Nadbiega Biały Królik, bierze ją za swoją służącą Marię Annę i każe iść do swojego domu po rękawiczki i wachlarz. Alicja wypełnia polecenie. W domu Królika spozstrzega buteleczkę z napojem, który wypija. W efekcie rośnie do rozmiarów domu Królika. Przestraszeni domownicy (pan domu i służba), nie mogąc się pozbyć intruza, wrzucają do domu kamienie, które zamieniają się w ciasteczka, po których Alicja maleje.

Po ucieczce z domu Królika dziewczynka udaje się na spacer do lasu. Spotyka tam Pana Gąsienicę, który, siedząc na grzybie, pali fajkę wodną. Pan Gąsienica udziela Alicji rad na temat zachowania i wzrostu. Informuje przybytą, że jeśli chce urosnąć, musi zjeść kawałek grzyba z jednej strony, a jeśli zmaleć, to z drugiej. Zdziwiona dziewczynka zaczyna eksperymentować ze swoim wzrostem. Po wielu próbach udaje jej się wrócić do normalnych rozmiarów. Niezwykle zadowolona, postanawia udać się do cudownego ogrodu. Podczas wędrówki Alicja trafia do domu, w którym poznaje Księżną z niemowlęciem na ręku. Uwagę Alicji przykuwa także Kucharka gotująca zupę, do której wrzuca niezliczone ilości pieprzu. To powoduje, że wszyscy dookoła kichają. Po krótkiej i nieprzyjemnej rozmowie z Księżną kobieta nakazuje Alicji, aby pottrzymała jej dziecko. Dziewczynka wykonuje polecenie, ale po jakimś czasie zaczyna jej być żal niemowlęcia, dlatego zabiera je z domu. Na zewnątrz

okazuje się, że dziecko zamienia się w prosiaka i ucieka do lasu. Zaskoczoną dziewczynkę zagaduje uśmiechnięty Kot z Cheshire, którego również poznata w domu Księżnej. Po rozmowie Alicja kieruje swe kroki do domu Marcowego Zająca. Po przybyciu na miejsce bohaterka poznaje Kapelusznika, Marcowego Zająca i wciąż śpiącego Susta.

Po spędzeniu z nimi podwieczorku Alicja udaje się w dalszą drogę. Wreszcie trafia do cudownego ogrodu, gdzie poznaje postacie przypominające karty do gry – Królową Kier, jej męża Króla i zostaje zaproszona na partyjkę krokieta. Bohaterka spotyka tam też znajomych – Księżną, bez ustanku prawiącą morały, oraz Kota z Cheshire. Następnie na polecenie Królowej udaje się wraz z Gryfem do Żółtwiciela, który opowiada jej swą historię. Ich rozmowę przerywa wieść o rozpoczęciu procesu Waleta, oskarżonego o kradzież ciastek. Na salę sądową wzywani są po kolei świadkowie: Kapelusznik, Kucharka i sama Alicja, która mimowolnie zaczyna rosnąć. Proces jest bezsensowny i chaotyczny. Za główny dowód oskarżenia uznano wierszyk, którego nikt nie rozumiał. Alicja nie zgadza się na taki charakter rozprawy, jest oburzona. Czując się pewniej z powodu swych rozmiarów, wypomina to kartom: *Jesteście tylko zwyczajną talią kart!*. Wtedy wściekli żołnierze karciani rzucają się na dziewczynkę i... Alicja budzi się na kolanach siostry, której następnie opowiada swój sen.

STRESZCZENIE

Książkę rozpoczyna wiersz, wyjaśniający genezę (powód, okoliczności) jej powstania i opisujący wycieczkę po Tamizie.

I. *Przez króliczą norę* (streszczenie rozdziału)

Alicja, spędzając upalny dzień ze swoją starszą siostrą nad brzegiem rzeki, nudzi się. Nagle dostrzega Białego Królika o różowych oczach, ubranego w kamizelkę. Zwierzę wyraźnie się gdzieś śpieszy, raz po raz spogląda na zegarek. Zaciekawiona dziewczynka podąża za nim, wchodzi do króliczej nory i spada głęboką studnią, mijając półki pełne słoików. Ponieważ spadanie dłuży się Alicji, próbuje urozmaicić sobie czas rozmyślaniami o swojej kotce, zastanawia się, czy po wylądowaniu znajdzie się po drugiej stronie Ziemi i jak porozumie się z mieszkańcami. Zaczyna się robić senna. W końcu jednak bezpiecznie ląduje i udaje się do rozświetlonego holu o niskim suficie, gdzie wzdłuż korytarza znajduje się wiele zamkniętych drzwi. Bohaterka dostrzega także szklany stół, na którym znajduje się kluczyk. Pasuje on do maleńkich drzwi, za którymi jest cudowny ogród z kwiecistymi klombami i chłodnymi fontannami. Alicja jest jednak za duża, by się tam przecisnąć. W końcu dostrzega butelkę z napisem „Wypij mnie”. Po chwili wahania wypija i zmniejsza się. Niestety nierozważnie zostawiła klucz na stoliku i teraz nie może go osiągnąć. W końcu odkrywa ciastko z napisem „Zjedz mnie” i tak robi.

II. *Katuża pełna też* (streszczenie rozdziału)

Na skutek zjedzenia ciastka Alicja rośnie na wysokość trzech metrów. Jest smutna i zaczyna płakać. Jej łzy tworzą wielką katużę. Tymczasem przez korytarz przebiega Biały Królik i jest tak przestraszony widokiem Alicji, że upuszcza swoje rękawiczki oraz wachlarz. Alicja wachluje się nim, co powoduje jej ponowne zmniejszanie. Wpada do katuży też i poznaje Mysz, która bardzo boi się kotów. Alicja opowiada jej o swojej kotce Dinie, która lubi polować na myszy, i tym sposobem obraża swoją rozmówczynię, za co przeprasza. W końcu dopływają do brzegu, gdzie spotykają mnóstwo ptaków i innych zwierząt, także mokrych.

III. Wyścig Komitetu i długi ogon (streszczenie rozdziału)

Na brzegu zwierzęta stwierdzają, że należy się osuszyć. Inicjatywę przejmuje Mysz, która opowiada „suchą” historię Anglii, jednak to nie pomaga. W końcu jeden z ptaków, Dodo, decyduje, że zwierzęta powinny wziąć udział w Wyścigu Komitetu. Wyścig nie ma żadnych reguł oprócz biegania w kółko. Po pół godzinie wyścig się kończy i każdy wygrywa, więc każdy powinien dostać nagrodę. Alicja oddaje swoje słodycze, sama dostaje w nagrodę własny naparstek. Z kolei Mysz opowiada jej swoją długą i smutną historię prześladowań przez koty. W końcu i Alicja opowiada zebranim ptakom o swoim kocie, który lubi polować na ptactwo. Historia ta powoduje, że dziewczynka zostaje sama i zaczyna płakać.

IV. Królik wysyła małego Billa (streszczenie rozdziału)

Tymczasem nadbiega Biały Królik, który myli Alicję ze swą służącą Marią Anną, każąc jej przynieść parę rękawiczek i wachlarz. Alicja idzie do jego domu, gdzie znajduje butelkę z miksturą, którą wypija. W efekcie rośnie tak szybko, że wypetnia sobą cały dom. Biały Królik nie może się dostać do środka, więc posyła tam swojego sługę – jaszczurkę imieniem Bill. Bill próbuje wejść przez komin, ale Alicja wykopuje go na zewnątrz. Biały Królik i pozostałe zwierzęta, które zgromadziły się wokół domu, wrzucają do środka kamienie, które zamieniają się w ciastka. Alicja zjada je i zmniejsza się. Wychodzi na zewnątrz i udaje się do lasu, po którym spaceruje. Spotyka tam uroczę szczenię, z którym przez chwilę się bawi, ale ponieważ jest ono za duże w porównaniu do jej wzrostu, ucieka od niego. W końcu dociera do grzyba, który jest tej samej wielkości co ona, i poznaje Pana Gąsienicę, który pali wodną fajkę.

V. Rada Gąsienicy (streszczenie rozdziału)

Pan Gąsienica początkowo ignoruje dziewczynkę, gdy ta dopytuje, jak stać się większą. Pyta, kim jest, i każe jej recytować wyuczony w szkole wierszyk. Alicja nie jest w stanie odpowiedzieć na to pytanie, myli także słowa wiersza. Zawiedziona chce odejść, a wtedy Gąsienica udziela jej rad na temat zachowania. Radzi, aby trzymała nerwy na wodzy. Twierdzi, że do wszystkiego można się przyzwyczaić, także do małego wzrostu. Jednocześnie informuje dziewczynkę, że jedna strona grzyba powiększa, druga pomniejsza wzrost. Alicja próbuje najpierw prawej strony, co sprawia, że zmniejsza się, uderzając głową o własne stopy. Potem próbuje lewej strony i jej szyja niesamowicie się wydłuża. Wysoko w konarach drzew atakuje ją Gołębica, która bierze Alicję za węża. Alicja na próżno przekonuje ją, że jest dziewczynką i nie chce zabrać jej jajek. W końcu, nadgryzając raz jeden, raz drugi kawałek grzyba, wraca do swoich normalnych rozmiarów.

VI. Świnia i pieprz (streszczenie rozdziału)

Z kolei Alicja trafia przed mały domek, gdzie stoją służący – lokaje żaba i ryba. Lokaj-Ryba przekazuje zaproszenie dla Księżnej od Królowej do gry w krokieta. W końcu Alicja zaciekawiona próbuje się dostać do domu, skąd dochodzą hałasy, wycie, kichanie i dźwięk rozbijanych talerzy. Wchodzi do domu i poznaje Księżną, Kucharkę, dziecko Księżnej i Kota z Cheshire. Kucharka przez cały czas gotuje zupę, do której dodaje ogromne ilości pieprzu, co powoduje, że wszyscy wokół kichają, a dziecko nieustannie płacze. Z niezrozumiałych powodów kucharka zaczyna rzucać talerzami. Zupełnie nie zwraca na to uwagi Księżna, która rozmawia z Alicją o Kocie. Księżna jest nieuprzejma i znudzona. Oddaje w końcu dziecko Alicji, a sama idzie grać w krokieta. Alicja postanawia zabrać dziecko z niebezpiecznego dla niego domu. O dziwo, niemowlę

przeistacza się w prosiaka i ucieka do lasu. Tymczasem obok zdziwionej dziewczynki pojawia się niespodziewanie Kot z Cheshire. Opowiada jej o Kapeluszniku i Marcowym Zającu. Twierdzi, że wszyscy mieszkańcy Krainy Czarów, nie wyłączając jego i Alicji, są szaleni. W końcu znika powoli. Najdłużej pozostaje w powietrzu jego uśmiech.

VII. Szalone przyjęcie (streszczenie rozdziału)

Alicja postanawia odwiedzić Marcowego Zająca. Zastaje u niego Kapelusznika i Susła. Dwaj pierwsi siedzą nad zastawionym stołem i popijają herbatę, a właściwie gniotą się w jednym jego rogu. Susł śpi, służąc Zającowi i Kapelusznikowi jako poduszka. Wszyscy zadają Alicji mnóstwo pytań, logicznych zagadek i wykpiwają dziewczynkę, gdy nie potrafi na nie odpowiedzieć. Alicja czuje się obrażona i odchodzi, twierdząc, że Kapelusznik i Zając tracą czas. Idąc, dostrzega drzwi w pniu drzewa i wchodzi do środka. Okazuje się, że to drzwi do cudownego ogrodu.

VIII. Królewskie boisko do krokieta (streszczenie rozdziału)

W ogrodzie spotyka trzy karty do gry – Piątkę, Siódemkę i Dwójkę, które malują białe pąki róż na czerwono. Omyłkowo posadzili białe i boją się teraz, że Królowa każe ich ściąć za tę pomyłkę. Tymczasem do Alicji zbliża się orszak królewski – żołnierze z pałkami w dłoniach (prostokątni, płascy), dziesięciu dworzan strojnych w diamenty, dziesięcioro królewskich dzieci, które wesoło podskakują, goście – Królowe i Królowie, Biały Królik, Walet Kier. W końcu udaje się Alicji poznać Królową Kier i jej męża Króla. Bezlitosa Królowa każe ściąć trzech ogrodników, Alicja jednak staje w ich obronie i ukrywa ich przed żołnierzami.

Rozpoczyna się gra w krokieta na boisku pełnym kolein. Jako kije służą flamingi, jako piłki – jeże. Na boisku panuje kompletny chaos. Królowa skazuje kolejne osoby na ścięcie. Tymczasem Alicja spotyka Kota z Cheshire i opowiada mu o niejasnych zasadach gry i o tym, że nie lubi Królowej. Ta każe ściąć głowę Kotu, co okazuje się kłopotliwe, bo Kot ukazał się jako sama głowa. Zanim Król wrócił z katem, Kot zniknął. Wezwano więc z więzienia właścicielkę Kota, Księżną. Księżna wita serdecznie Alicję, jest w dobrym nastroju, w swych rozważaniach zgłębia reguły i odnajduje we wszystkim moral.

IX. Historia Żółwiciela (streszczenie rozdziału)

Księżna jest niezwykle uprzejma dla Alicji, która zastanawia się nad rolą pieprzu w życiu ludzi. Chwali dziewczynkę za jej mądrość, twierdzi, że ma we wszystkim rację, zachwyca się tym, że wszystko potrafi jasno i prosto ująć. Rozmowę przerywa Królowa i Alicja wraca do gry. Tymczasem Królowa skazuje wszystkich graczy na ścięcie i nie ma kto grać. Król utaskawia skazanych, a Królowa każe Gryfowi zaprowadzić Alicję do Żółwiciela.

Żółwiciel jest smutny i samotny. Siedzi na kamieniu, wzdycha, a jego wielkie oczy są pełne łez. Opowiada swą historię Alicji. Przypomina sobie szkolne lata, przedmioty, jakich się uczył, wspomina także to, że kiedyś był żółwiem.

X. Kadryl z Homarami (streszczenie rozdziału)

Żółwiciel opowiada swym gościom, Gryfowi i Alicji, o zabawach i o Kadrylu z Homarami. Oboje pokazują Alicji jedną z figur tanecznych. Dziewczynka jest zdezorientowana. W końcu proszą Alicję, aby ta opowiedziała o swoich przygodach. Alicja opowiada o wszystkim, co wydarzyło się, odkąd znalazła się w króliczej norze. Na koniec próbuje

wyrecytować znany wiersz. Nic jednak z tego nie wychodzi, bo bohaterka myli słowa. Ich spotkanie zostaje przerwane, bo rozpoczyna się proces.

XI. Kto ukradł ciasta? (streszczenie rozdziału)

W procesie o skradzione ciastka głównym oskarżonym jest Walet, którego zakuto w łańcuchy. Ławnikami jest dwanaście zwierząt, w tym Jaszczurka Bill. Król występuje w roli sędziego, ma na głowie perukę. Rolę herolda pełni Biały Królik. Pierwszym świadkiem procesu jest Kapelusznik, który ani trochę nie pomaga w procesie, jest ogromnie przerażony. Następnie zeznaje Kucharka, która w zamieszaniu ucieka. Jako ostatnia zostaje powołana na świadka Alicja, która od początku procesu zaczyna mimowolnie rosnąć.

XII. Dowody Alicji (streszczenie rozdziału)

Sporo większa już Alicja niechcący wywraca ławę przysięgłych. Zmieszana, pomaga wszystkim wrócić na swoje miejsca. Podczas procesu Alicja stara się wykazać absurdalność sytuacji, podważa dowód (anonimowy wiersz, którego nikt nie rozumie). Królowa każe ławnikom najpierw wydać werdykt, a dopiero potem się nad nim zastanowić. Alicja protestuje. Królowa skazuje ją na ścięcie. Alicja nie boi się nikogo, ponieważ to tylko talia kart, poza tym jest od wszystkich większa. Talia wzbija się w powietrze i frunie w stronę dziewczynki. Alicja budzi się. Wszystko okazuje się snem, opowiada go siostrze.

Alicja wraca do domu na herbatę, tymczasem jej starsza siostra ogląda zachód Słońca i zasypia, śniąc o małej Alicji i Krainie Czarów.

Charakterystyka głównej bohaterki – Alicja

Alicja ma około dziesięciu lat, chodzi do szkoły, w której nauczyła się tabliczki mnożenia, zna proste pojęcia geograficzne, ma opanowane podstawowe zwroty w języku francuskim, zna również liczne wierszyki i rymowanki, najprawdopodobniej ma długie włosy. Alicja **ma starszą siostrę, do której ma zaufanie**, opowiada jej o swoim śnie, spędza z nią letnie popołudnia.

Alicja jest **dobrze wychowana**. W relacjach z mieszkańcami Krainy Czarów **stara się zawsze być uprzejma**, dba, aby nie urazić swych rozmówców, odnosi się do nich z szacunkiem (nie zawsze jej się to udaje). **Takiego samego traktowania wymaga także od nich**. Gdy tak się nie dzieje, protestuje i upomina, jak było w przypadku Kapelusznika czy podczas kłótni z Królową. **Żąda argumentów uzasadniających zdanie innych**. Jeśli ich brak, złości się i irytuje.

Jest **ciekawa świata i przygód**. Najpierw czuje się zagubiona w dziwnym świecie, ale uczy się jego reguł w miarę rozwoju akcji. **Podobają się jej niezwykle przygody**, zagadki, a wszystko, co normalne, wydaje jej się już nudne.

Dziewczynka **bardzo kocha zwierzęta**. W relacjach ze zwierzętami napotkanymi w Krainie Czarów cechuje się wrażliwością, przeprosza za popełnione błędy, jak w przypadku rozmowy z Myszą.

Podczas swej niezwykłej podróży Alicja **przeżywa wiele rozterek**. Wszystko, co ją otacza, jest dziwne i niezrozumiałe. Dziewczynka **stara się zachowywać rozsądnie**, wszystko jednak wymyka się spod kontroli. Po początkowym załamaniu i płaczu Alicja mobilizuje samą siebie, co świadczy o jej **silnym charakterze, niepoddawaniu się przeciwnościom** oraz zaradności. Z czasem akceptuje to, co ją spotyka, jest **otwarta, ale też roztropna** – stosuje się do rad, których udzielają jej starsi. Jest **konsekwentna**, uparcie realizuje swoje postanowienia.

Alicja ma **duże poczucie humoru**, a także **silne poczucie sprawiedliwości**. Kilkakrotnie podczas swej podróży **staje w czyjejs obronie** (dziecko Księżnej, ogrodnicy, Walet), jest troskliwa, zawsze **ma dobre intencje**. Ceni ład i jasne zasady. Nie podoba jej się gra w krokiet, gdzie każdy robi, co i jak chce. Nie lubi też tyranów, nie podoba jej się zachowanie Królowej, która wszystkich skazuje na ścięcie. Uważa, że jest niemiła i brutalna, ponadto nie słucha racji innych.

Alicja to dziewczynka o wyjątkowo **bujnej wyobraźni i dużej wrażliwości**, sympatyczna i dojrzała jak na swój wiek.

Problematyka

Relacje z innymi

Alicja w Krainie Czarów to baśń o perypetiach młodej dziewczynki w wymarzonej, cudownym świecie oraz o jej **relacjach z barwnymi postaciami, które spotyka**. Każda z postaci ma swoją własną historię do opowiedzenia, każda historia ma własne przesłanie. Oczywiście dziewczka przyglądamy się dziwnym istotom (zwierzętom, kartom, baśniowym stworzeniom), które posiadają cechy ludzkie, czasem specjalnie wyolbrzymione, np.: Mysz – strachliwa, niezwykle emocjonalna, histerycznie boi się kotów, drażliwa na tym punkcie, łatwo się obraża; Królowa – władczą, okrutną, bezmyślną, nie znosi krytyki, niemądra; Żółwiciel – melancholijny, smutny, ciągle zamyślony, żyje przeszłością, nic go nie cieszy; Księżna – agresywna, nieprzyjemna, niekulturalna, ciągle na wszystkich krzyczy, zmienia nastroje, potrafi być nadskakująca, jeżeli widzi w tym korzyści, uwielbia moralizować.

Alicja dostrzega wady napotkanych stworzeń, ale stara się mimo to żyć z nimi w zgodzie, nawet jeśli jest to dla niej trudne. Tym samym uczy nas, że **należy tolerować wady innych osób**, gdyż nie unikniemy spotykania w życiu ludzi, którzy będą się zachowywali w nieodpowiadający nam sposób.

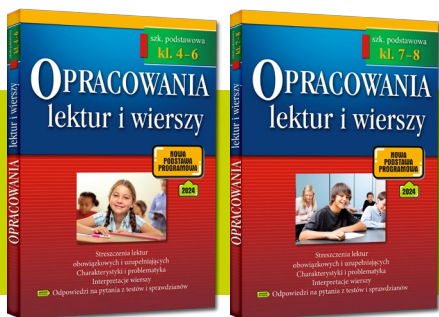
Kraina Czarów jako miejsce ważnych nauk

W swej podróży Alicja konsekwentnie dąży do celu, którym jest piękny ogród. Po drodze uczy się wielu przydatnych rzeczy.

NAUKA	SYTUACJA W KRAINIE CZARÓW	WNIOSEK
Alicja staje w obronie pokrzywdzonych , walczy z okrucieństwem.	Alicja broni Waleta w niesprawiedliwym procesie, zabiera Niemowlę od niedobrej dla niego Księżnej, ukrywa Ogrodników przed gniewem porywczej Królowej Kier.	Należy umieć odróżnić dobro od zła , aby wiedzieć, co jest słuszne, a co nie. Trzeba wiedzieć, jakie postępowanie jest sprawiedliwe , by opowiadać się po właściwej stronie w konfliktach.
Alicja poznaje zasady komunikacji .	Alicja stara się omijać temat kotów w rozmowie z Myszą, uważnie słucha wspomnień Żółwiciela, stara się rozmawiać z Panem Gąsienicą tak, by się czegoś dowiedzieć.	Należy starać się nigdy nikogo nie urazić w rozmowie i zawsze uważnie słuchać , co inni do nas mówią. Nie należy się denerwować i krzyczyć na rozmówcę.

<p>Alicja uczy się odróżniać wartości cenne i mało znaczące.</p>	<p>Alicja poznaje Gotębicę, która broni życia swoich dzieci za wszelką cenę, staje się ofiarą nadmiernych ambicji i gniewu Królowej.</p>	<p>Należy odróżniać wartości, które mogą przynieść nam korzyści i szacunek, jak miłość i poświęcenie dla innych, od tych, które nie dadzą niczego dobrego, np. pycha.</p>
---	--	---

Alicja w Krainie Czarów to **baśń o dorastaniu, o poznawaniu świata**, w którym nie zawsze rozumiemy, dlaczego jest, jak jest. Nie rozumiemy i nie zrozumiemy praw w nim rządzących i absurdów, jakie czasem niesie ze sobą życie. To **utwór o ludziach, którzy nie zawsze są nam życzliwi, mili, nie zawsze są pozytywnie do nas nastawieni, a mimo to musimy nauczyć się z nimi przebywać**. Dzięki przygodom Alicji **dowiadujemy się, jak rozmawiać z innymi, na co nie pozwalać, jak nie urazić drugiej osoby**. Baśń ta uczy wrażliwości na otaczający nas świat, ludzi i zwierzęta. Ukazuje również potęgę wyobraźni i fantazji, ale przede wszystkim zwraca naszą uwagę na uczucia i emocje, których nie brak na kartach lektury. Pokazuje też, jak ważna jest otwartość na to, co nowe i nieznanne.

Lektury obowiązkowe znajdziesz w książkach:

Opracowania lektur i wierszy – szkoła podstawowa klasy 4-6
Opracowania lektur i wierszy – szkoła podstawowa klasy 7-8

Kup na www.greg.pl

Autorzy:

Jakub Bączyński, Olga Gradoń, Adam Karczewski, Anna Kremiec,
Jakub Matusiak, Damian Molicki, Izabela Natódko, Agnieszka Nawrot,
Karolina Rymut-Kościelniak, Dorota Stopka, Lucyna Szary, Aldona
Szóstak, Joanna Tomasiak, Weronika Widzińska, Barbara Włodarczyk,
Maria Zagnińska, Kamila Zawadzka

Redakcja i korekta:

Agnieszka Antosiewicz, Szymon Rój, Maria Zagnińska

© Copyright by Wydawnictwo GREG® Sp. z o.o.

Wydawnictwo GREG®

ul. Klasztorna 2B

31-979 Kraków

tel. 12 680 15 50

www.greg.pl

Księgarnia internetowa: www.greg.pl

Znak firmowy GREG® zastrzeżony w Urzędzie Patentowym RP.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana
lub przedrukowana bez pisemnej zgody Wydawnictwa GREG®.

Projekt okładki:

Grzegorz Więczkiewicz

Layout i skład:

Pracownia Register